

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра журналістики та філології

Фізіологічний нарис: добірка журналістських матеріалів

Physiological essay: a selection of journalistic materials

Кваліфікаційна робота

освітнього ступеня «бакалавр»

студентки спеціальності

«Журналістика»

освітньої програми

«Журналістика»,

групи ЖТ-71

Лисянської Анастасії Юріївни

Науковий керівник:

Сипченко Інна Володимирівна

Суми 2021

Бібліографічний опис

Лисянська, А. Ю. Добірка журналістських матеріалів: фізіологічний нарис [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец.: 061 – журналістика / А. Ю. Лисянська; наук. керівник І. В. Сипченко. – Суми: СумДУ, 2021. – 30 с.

У роботі на основі вивчення специфіки створення текстів нарисової публіцистики та особливостей використання образотворчих засобів у жанрах художньої публіцистики було створено власний інформаційний продукт – добірку фізіологічних нарисів.

Ключові слова: фізіологічний нарис, публіцистика, нарис.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	6
1.1 Сучасна публіцистика: основні поняття та функції.....	6
1.2 Нарис та його класифікація	6
1.3 Фізіологічний нарис	8
РОЗДІЛ 2. ОБГРУНТУВАННЯ ТА СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ	10
2.1 Обґрунтування інформаційного доробку на основі моніторингу різних видань	10
2.2 Специфікація продукту	12
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	14
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ.....	16
ВИСНОВКИ.....	29

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

У першій половині ХІХ століття в літературі відбувалися кардинальні зміни. Дух романтизму назавжди залишив відомих авторів, дійсність виявилася сильнішою за бажання залишатися у світі казки. Письменники ставили перед собою нові завдання – не тільки розважити читача, а й показати йому проблеми суспільства та людських відносин. Письменники епохи романтизму намагалися протиставити себе жахливій дійсності, пропагували перемогу добра над злом, повернення людини до своїх історичних витоків.

Фізіологічний нарис – свого роду революція, перші приклади подібних творів викликали обурення у критиків старої школи. На відміну від романтизму, де весь художній світ був повністю придуманий автором, реалізм вимагав від письменника передачі всіх реалій світу без прикрас. Це стосувалося і повсякденного життя людей, і їх справжніх почуттів і думок. Тут вже немає слабкого героя, люди представлені такими, якими вони є – жорстокі, злі і ті, які страждають.

Головна відмінність від інших жанрів – наявність не вигаданої історії, а реальної, так би мовити протест від романтичних сюжетів та прийомів.

Для фізіологічного нарису були популярні такі теми:

- опис людей нижчих професій: двірники, фабричні робітники, селяни;
- характеристика соціально-типологічних груп людей: люди похилого віку, модники, шахраї, повії, колишні військові, жебраки, діти;
- опис особливостей певної соціальної середовища: Петербург, будинки для безпритульних, місця роботи.

Реалізм і фізіологічний нарис стали передумовою розвитку революційної думки, зачіпали проблеми сучасності та піднімали серйозні

соціальні та політичні питання. Література стала своєрідною зброєю інтелігенції для боротьби з тоталітарними режимами.

Мета бакалаврської роботи – створити добірку журналістських матеріалів у жанрі фізіологічного нарису.

Аби досягти поставленої мети, ставимо перед собою такі **завдання**:

1. Опрацювавши теоретичні засади окресленої наукової проблеми, проаналізувати стан її вивчення; виокремити важливі аспекти та складові жанру фізіологічного нарису.
2. Провести моніторинг друкованих ЗМІ та визначити кількість та періодичність матеріалів у жанрі «фізіологічний нарис».
3. Описати специфікацію створеного нами інформаційного продукту.
4. Створити власний інформаційний продукт.

Структура: кваліфікаційна бакалаврська робота складається із пояснювальної записки, до якої входять вступ, два розділи; списку використаних джерел; інформаційного продукту; висновків до роботи.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

1.1 Сучасна публіцистика: основні поняття та функції

Перш, ніж почати детально розбирати що таке нарис, спробуємо визначитися з поняттям публіцистика.

Публіцистика – рід творів, присвячених актуальним проблемам та явищам поточного життя суспільства. В процесі суміщення особливостей художньої літератури та публіцистики, появою спільного між ними і посиленням виразно-образотворчого потенціалу як в публіцистичних, так і художніх текстах, з'явилися художньо-публіцистичні жанри.

Публіцистика постійно розширює межі свого тлумачення та ставить своїми завданнями не тільки інформування, а й ідеологічне виховання читача, слухача, глядача, а також порушення соціальної активності.

У публіцистичному стилі присутні дві найважливіші функції:

- інформаційна – прагнення в найкоротший термін повідомити людям про свіжі новини;
- впливова – прагнення вплинути на думку людей з приводу будь-якої суспільно-політичної або соціальної проблеми.

Журналіст – не лише третя сторона, яка описує події, а їх активний учасник, самовіддано відстоює власну позицію. Завдання публіцистики активно брати участь у цих заходах, створювати громадську думку, наставляти, закликати до дії. Це встановлює такі важливі риси публіцистичного стилю, як оцінка, пристрасність, емоційність.

1.2 Нарис та його класифікація

Сьогодні нарис вважається «королем» художньо-публіцистичних жанрів, але з точки зору підготовки його – він один з найбільш трудомістких. І дійсно так, оскільки написати хороший нарис журналіст зможе тільки в тому випадку, якщо він впевнено володіє різними методами відображення дійсності [1; 239].

Нарис – мала форма епічного роду літератури, твір, основний зміст якого полягає в описі певного явища, події, персонажа. Нарис може бути як літературним, так і публіцистичним. Основне завдання нарису – представити якомога повнішу картину, описати особистість, подія або явище, щоб дати читачеві певне уявлення про що-небудь, наштовхнути його на певні висновки [5; 324].

У свою чергу, нарис поділяється на:

- Проблемний;
- Подорожній;
- Фізіологічний;
- Портретний;
- Спогад.

Проблемний нарис

Предметом проблемного нарису є відображення будь-якої проблемної ситуації, яку розбирає журналіст. І проблема часто показується через конфлікт між головними героями нарису, а також через під сюжети.

У цьому жанрі публіцистичного стилю, може використовуватися портретні замальовки, але головним тут виявляється не характер тієї чи іншої людини, а його відношення до цих питань, різні точки зору, різні погляди. В такому нарисі можна зустріти і подорожні нотатки, замальовки. Але вони теж є підтвердженням позиції автора в суперечці, виразом певного погляду, одним із засобів докази. Нарис такого типу носить політичний характер. [18; 259].

Портретний нарис

Термін «портрет», спочатку означав «опис зовнішності людини», з часом трансформувався в більш об'ємне поняття. У публіцистиці він став означати не тільки зовнішні, але і внутрішні особливості людини та все, що пов'язано з духовним життям особистості. Тому об'єктами відображення в портретному нарисі можуть виступати як соціальні відносини людини з його безпосереднім оточенням, так і внутрішні психологічні процеси, що відбуваються в житті окремого індивіда. [12; 116].

Предметом портретного нарису є особистість. Завдання автора полягає в тому, щоб в аудиторії склалася певна думка про героя матеріалу [18].

Як правило, автор портретного нарису розкриває внутрішній світ, характер і долю героя через опис певної ситуації в долі героя, що носить драматичний характер. Ця ситуація повинна оголити перед читачем конкретні прояви характеру героя, його таланту, завзятості, працьовитості та інших позитивних якостей. Щоб найбільш повно розкрити образ героя, журналіст розглядає різні сторони його особистості (моральну, інтелектуальну, творчу).

Подорожній нарис

Подорожній нарис – опис подій, зустрічей з людьми, учасником яких під час своєї подорожі є журналіст. Нерідко подорожній нарис нагадує щоденникові записи – опис подій проводиться послідовно, у міру знайомства з ними автора. Серед явищ відбирається найцікавіше, значуще для аудиторії. Дуже часто у подорожній нарис журналіст додає особисті спостереження з минулого.

Науковець В. Здоровега розглядав подорожній нарис як різновид жанру нарису – художньо-публіцистичного жанру, «у якому досліджується реальні життєві явища через людські долі та характеристики з метою впливу на соціальну практику, формування особистості, її орієнтації у системі соціально-політичних і духовних цінностей» [9; 245]

1.3 Фізіологічний нарис

Фізіологічний нарис – жанр журналістики, основною метою якого є наочне уявлення певного соціального класу, його життя, середовища проживання і цінностей. [19; 1596]

Нарис є одним з поширених жанрів російської літератури 19 століття.

У формування російської «фізіології» значну роль зіграли великі російські реалісти 20-30-х років, такі як О.С. Грібоєдов, О.С. Пушкін, Н.В. Гоголь, М.Ю. Лермонтов. Саме вони стверджують розуміння суспільства як складного соціального організму.

Першими творами, написаними в жанрі фізіологічного нарису, були два некрасовські альманахи «Фізіологія Петербургу», складена з праць російських літераторів та «Петербурзький збірник». Ці збірники показали, що учні російських реалістів готові до боротьби проти літературних «старовірів».

Деякі дослідники вважають «Фізіологію Петербургу» родоначальницею реалізму в цій галузі мистецтва. Від неї йде родовід та натуральна школа, так як саме фізіологічний нарис прояснив контури нового літературного напрямку і надали необхідну різкість естетичним принципам раннього російського реалізму.

Сучасний російський дослідник Юрій Голубицький виділяє такі притаманні «фізіологічному нарису» риси: відсутність сюжету у традиційному розумінні слова; принцип локалізації дії; статистично точні дані про зображувані місцевість, час та людей; ставлення до виховання, освіти, життєвих умов героїв як до основних характеристик; підвищена увага до характеристики соціальних типів та середовища; зображення життя у соціальному розрізі; тенденція до типізації зображуваного явища та намагання створити взірці-типи. [3; 137]

РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

2.1 Обґрунтування необхідності інформаційного доробку на основі моніторингу різних видань

Для того, щоб зрозуміти наскільки доречно та актуальна на сьогоднішній день тема висвітлення фізіологічних нарисів у друкованих ЗМІ, ми вирішили промоніторити декілька різних видань, аби простежити це на кожному з рівнів. Для цього ми взяли два видання:

Газета «Ваш Шанс» – Сумська місцева, суспільно-ділова газета.

Газета «День» – щоденна, всеукраїнська газета.

«Ваш Шанс»

Газета почала виходити у 2005 році. На сьогодні вона має такі рубрики як: «Культура», «Спорт», «Феміда», «Наше місто», «Комуналка», «Здоров'я», «Новини», «Конфлікт», «Соціум», «По справі», «Гумор». Усі нариси, знаходимо під рубрикою «Культура». Це видання ми проаналізували з 6 січня по 16 квітня. За цей період ми побачили три нариси.

1. «Микола Глущенко: вірність мистецтву» – портретний нарис Віталія Сергієва від 31 березня. Нарис про художника Миколи Глущенко, творчість, якого увібрало найважливіші з художніх течій того часу.

2. «Одкровення про місто S» – нарис інтерв'ю Віталія Сергієва від 3 січня 2021 року. Ігор Швачунов – заслужений художник України. Виставка «Місто S. Одкровення» стала для Ігоря Швачунова свого роду верстовим стовпом життя і творчості.

3. «І проклянетесь живий паросток» – проблемний нарис Віталія Сергієва від 20 січня 2021 року. Учні Сумської іконописної школи шукають того, що вгорі сенсу - і в іконі, і в житті.

«День»

Газета заснована, у 1996 році. Сьогодні газета має такі рубрики: «День України», «День планети», «Політика», «Економіка», «Світові дискусії»,

«Тайм-аут», «Україна INCOGNITA», «NOTA BENE», «Суспільство», «Культура», «Медіа», «Пошта», Українці, читайте», «Сімейний альбом України», «TOP- NET», «Подорожі».

Це видання ми проаналізували з 2 березня по 30 квітня. За ці випуски ми побачили п'ять нарисів різного характеру.

1. «Він дав шанс для змін» – портретний нарис Марії Чадюк від 1 березня 2021 року. Нарис присвячений Михайлу Горбачову — людини, яка наприкінці ХХ ст. зіграла для України вирішальну роль.

2. «Магія досконалості» – портретний нарис Михайла Резніковича від 12 квітня 2021 року. Нарис присвячений народному артисту Юрію Миколайовичу Мажузі – приклад артиста, який створив себе сам і майстерність набув сам.

3. «За дріт і назад» – подорожній нарис Дмитра Десятерика від 23 квітня 2021 року. Автор розповідає про місто Прип'ять. Детально описує місто загублене Чорнобильською катастрофою, та як воно виглядає зараз.

4. «Вакцина проти віруса душі» – проблемний нарис Олександра Чепалова від 29 квітня 2021 року. Нарис присвячений міжнародному дню танцю і головною темою – є залучити до танцю якомога більше професіоналів та любителів. І довести, що танець – це не тільки розвага і, навіть, в умовах пандемії може звернутися до розуму і серця кожного, хто сьогодні опинився в стані депресії.

5. «Як перевідрити свою країну» – проблемний нарис, з елементами подорожнього нарису та інтерв'ю Олесі Шуткевич від 30 квітня 2021 року. Автор привертає увагу читачів до питання внутрішнього туризму.

Отже, проаналізувавши усі ці видання та порівнявши їх, ми дійшли таких висновків: у двох газетах немає жодного фізіологічного нарису. Найчастіше на шпальтах газет можна помітити проблемний (3) та портретний (3) нариси.

Тож, через відсутність фізіологічного жанру, ми і вирішили створити власні матеріали.

2.2 Специфікація продукту

2.2.1 Структура

Ми створили два матеріали у жанрі «фізіологічний нарис»:

1. «Сусіди»
2. «Одного разу в Zoom»

2.2.2 Технічна характеристика та обсяг

У наступній таблиці наведені дані про те, скільки знаків і авторських аркушів містить кожен матеріал нашого творчого доробку.

Назва матеріалу	Кількість знаків	Кількість авторського аркушу
«Сусіди»	8089	0,202
«Одного разу в Zoom»	6677	0,167

Отже, всього творчий доробок бакалаврської роботи складає 14, 766 знаків і 0,369 авторських аркушів.

Для матеріалу «Сусіди» ми обрали вісім фотографій.

Перша фотографія – бабуся консьєржка, розміром 940 на 515. Її взяли із сайту <https://9ban.ru/poleznoye/konserzhka-rabota-dlya-babushek>.

Друга ілюстрація – малюнок гопніка розміром 472 на 604 пікселів. Взята із сайту <https://www.pinterest.ru/pin/746682813205403712/>.

Третє зображення – малюнок будівельника, розміром 564 на 938. Взята із сайту <https://www.pinterest.ru/pin/1407443622049094/>.

Четверте зображення – малюнок бабусі, розміром 564 на 730. Взята із сайту <https://www.pinterest.ru/pin/364580532338806165/>.

П'яте зображення – малюнок хлопця, розміром 540 на 606. Взята із сайту <https://www.pinterest.ru/pin/524669425322643013/>.

Шосте зображення – малюнок сім'ї, розміром 564 на 422. Взята із сайту <https://www.pinterest.ru/pin/398568635748580985/>.

Сьоме зображення – фотографія музичної групи, розміром 564 на 564. Взята із сайту <https://www.pinterest.ru/pin/555068722808803599/>

Восьме зображення – фотографія кримінального авторитету, розміром 800 на 600. Взята із сайту <http://www.sarbc.ru/world/news/2014/11/11/200545/>.

2.3 Авторська ідея

Назва матеріалу	Авторська ідея
«Сусіди»	Рідне місто Суми. Красиві парки, яскраві барвисті вивіски магазинів та салонів не дають нудьгувати перехожим. Але що робить місто по особливому прекрасним? Правильно, його жителі. Кожне місто поділене на райони. Всі вони по своєму прекрасні та цікаві. А якщо ми пірнемо в світ фантазій та уявимо що в одній з багатоповерхівок живуть райони міста Суми в людській подобі.
«Одного разу в Zoom»	Пандемія коронавірусу колосально вплинула на навчальний процес. Перехід на дистанційне навчання став справжнім випробуванням для всіх студентів та для викладачів. Кожен вибирає свою платформу для проведення онлайн-навчання. Для однієї групи студентів ідеальним варіантом став Zoom. В цьому фізіологічному нарисі, ми вирішили продемонструвати типи студентів, яких зустрічає кожен викладач в додатку для конференцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ампілов В.А. Сучасний газетний нарис. Мінськ, 1972
2. Васьків М. Мандрівний нарис як жанр і його здобутки в Українській літературі 1920-30-х років: Посвіт, 2015. С. 32-39.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: за наук. н. О. Галича. Київ: Либідь, 2001. – 488 с.
4. Гетьманець М. Ф., Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики: Прапор, 2009. 384 с.
5. Голубицький Ю. А. Фізіологічний нарис і становлення соціології. *Соціологічні дослідження № 3*. Березень, 2010. С. 324.
6. Горкін, А. А. Література і мова. Сучасна ілюстрована енциклопедія: Росмен, 2006. 584 с.
7. Гусєва О. Внутрішньожанрова типологія нарису. *Вісник книжкової палати №2*. 2015. С. 49-52.
8. Гусєва О. О. Своєрідність нарисового жанру та його співвідношення з іншими документальними жанрами. *Вісник книжкової палати №8*. 2014. С. 44-46.
9. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник/ за ред. Здоровега В.Й. Львів: ПАІС, 2004. С. 245.
10. Інтернет-видання газети «Ваш Шанс» URL: <http://www.shans.com.ua>.
11. Інтернет-видання газети «День» URL: <https://m.day.kyiv.ua>.
12. Кім М. Н. Технологія створення журналістського твору. / М. Н. Кім. Спб: Михайлова В.А., 2001. 116 с.

13. Кулішов В. І. Знаменитий альманах Некрасова. Фізіологія Петербурга. Москва: Наука, 1991. 216 с.
14. Лазарева А. Гід журналіста. Адаптація та упорядкування. Київ: 1999. С. 96.
15. Луганський В. Руський нарис 40-50-ті роки ХІХ століття / за ред. В. І. Кулешова. Москва: Московський університет, 1986.
16. Михайлин І. Л. Журналістська освіта і наука: підручник. Суми: Університетська книга, 2009. 336 с.
17. Різун В.В. Літературне редагування: підручник. К.: Либідь, 1996. 240 с.
18. Тертичний А. А. Жанри періодичної преси: Навчальний посібник. Москва: Аспект Пресс, 2000. 259 с.
19. Фізіологічний нарис. Літературна енциклопедія термінів і понять / за ред. А. Н. Ніколюкіна. Інститут наукової інформації з суспільних наук РАН: Інтелвак, 2001. 1596 с.
20. Юферева О. Медіа-травелог у сучасному друкованому виданні: жанрові витоки, специфіка, модифікації. *Вісник*. Львів: УН-ТУ. 2013 URL: <file:///C:/Users/HOME/Downloads/5251-10312-1-PB.pdf>.

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

Сусіди

Місто Суми... За легендою, свою назву місто отримало від річок Сума та Сумка, які омивали його з двох сторін. До наших днів дійшла легенда, що на місці, де стоять Суми, були знайдені мисливські сумки ... Але це інформація з інтернету.

А які Суми насправді?! Хто як не мешканці міста знають його справжнім. Адже саме сумчани створюють образ та історію свого рідного міста. Як правило, кожне місто поділене на райони і кожен з них по-своєму цікавий.

А що, якщо ми трохи пофантазуємо та уявимо райони міста в людській подобі, які живуть в одному під'їзді №1.

Першим хто нас зустрічає – консьерж. Незважаючи на розвиток високих технологій та відеоспостереження, в сумських під'їздах і зараз можна зустріти консьержок. Якими ми їх уявляємо? У багатьох городян, при згадці професії, виникають асоціації зі злими бабусями, які сидять в під'їздах багатоповерхівок, цілодобово вартують та люблять поскандалити. Одним словом – «Цербер». Але не в цьому будинку...

Знайомтесь: Ольга Роменська. Це добра та бойова бабуся. Вона всюди поспіє, за всіма простежить, все знає. Ольгу тут всі знають і люблять. Вона привітна з мешканцями, допоможе кожному з великим задоволенням, будь то прохання доглянути за собачкою або полоти квіти. Ольга дуже спостережлива, знає про мешканців будинку більше, ніж вони самі можуть про себе розповісти.

- *«А ну стій, тільки-но підлогу помила! Ой паразит маленький».*

Це Діма, місцевий гопнік, для своїх просто «Хімік». Худорлявий хлопчина, він знає всіх і вся, вміє з легкістю виплутатися з будь-якої ситуації.

«А я милого узнаю по походке» – цей рядок з пісні Гаріка Сукачова як раз про нього. Хода у «Хіміка» особлива, «вразвалочку». Необхідний атрибут – головний убір: кепка або спортивна в'язана шапка, зсунута на саму маківку. Далі спортивна куртка, якщо холодно – шкіряна куртка. Обов'язково спортивні штани з ринку, але головне з трьома смугами. Носить туфлі з гострими

носками під спортивний костюм. Завжди, скрізь і за будь-яких обставин носить з собою «сємки» в кишені. Це традиційне частування кожного гопніка. Провертає будь-яку угоду, не вдаючись до грубої сили. Виманює гроші жалістю.

З сусідами вважає за краще не сваритися. Зайві проблеми «Хіміку» не потрібні, тому у нього завжди з собою улюблена шоколадка консьєржки Ольги.

- *«Дмитро, куди так летиш, що аж сусідів не помічаєш?!».*

А це Михайло Юрійович Лушпа або як його називають сусіди «Людина молоток». Сергій – чоловік середніх років, працює бригадиром на будівництві. На роботі йому ціни немає – він знає, де в підвалі перекрити воду, як замінити крані або полагодити замок у дверях, може зібрати шафу з «Епіцентру» за лічені хвилини та подарувати нове життя зламаному холодильнику. Одним словом, «трудяга». Дуже любить свою роботу і мабуть, настільки, що готовий працювати 24 години на добу.

Для Михайла Лушпи немає ніяких тимчасових рамок. Субота? – Саме час для ремонту. Неділя? – Чому б не прибити

декілька нових цвяхів? Загалом він такий «трудяга» – постійно щось лагодить, свердлить, пересуває і так протягом року. Йому ніколи вилежуватися та відпочивати, адже ремонт сам себе не зробить.

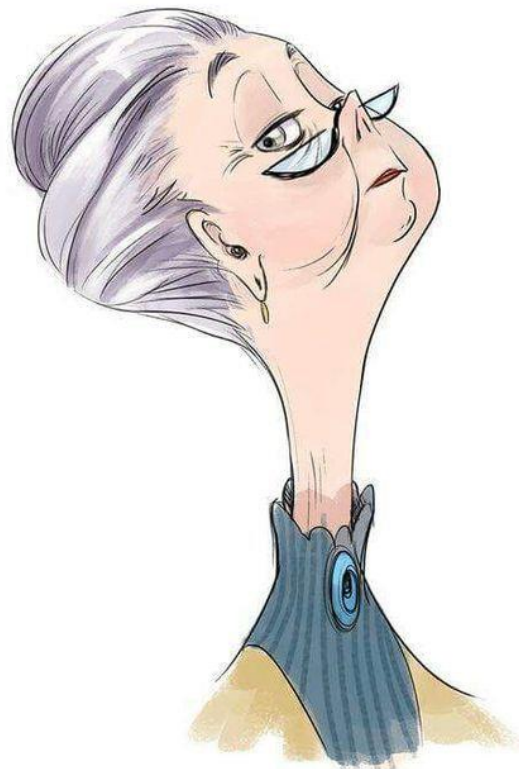
- *«Юрійовичу, ти коли вже свій ремонт закінчиш?».*

- *«Ой, Людмила Федорівно, завтра вже все закінчу, чесне піонерське!».*

- *«Завтра, завтра ... Ти так цілий рік говориш! Ніякого спокою...».*

Це Людмила Федорівна Курська – енергійна дама середніх років. Повна протилежність Ольги Роменської. Людмила Федорівна тримає весь будинок в тонусі. Повз неї жодне мишеня не проскочить, не зробивши внесок за новий шлагбаум. Від одного її погляду, будь-хто одразу почне ходити по струнці.

Людмила знайома з усіма, контактує з ЖЕК, знає графік відключення води, бореться за ремонт під'їзду і за звання будинку високої культури побуту. Людмила Курська «з'їсть мозок», якщо помітить, що хтось припаркувався на газоні. Вчасно не сплатили за ліфт? Ігноруєте суботник? Ваш смітцевий пакет порвався по дорозі до баків? Нервовий зрив вам точно забезпечений. Боротися з нею точно не вийде. Краще просто вчасно здавати гроші і безумовно будете записані в «любимчиках».

- *«Людмила Федорівно, добрий день! Дайте вгадаю, знову збираєте на домофон? ».*
- *«Ох, Сергійку, всього лише на фарбу. Стіни наші вже зовсім потріскалися».*
- *«Зрозумів. Ось тримайте, здачі не треба».*
- *«От молодець, всі б так! Ну я побігла далі».*

Сергій Кондратьєв або як любить його називати Людмила Курська – «ідеальний сусід». Такі особистості зустрічаються досить рідко, але все ж існують в природі. Людина, яку в будинку люблять і цінують. Він вчасно платить за рахунки, його діти та домашні улюбленці – виховані. Він не слухає гучно музику, не палить, не робить ремонт. У

Сергія можна попросити в борг солі, ключ на вісімнадцять і декілька цікавих книг. Він першими вітається при зустрічі, притримує двері під'їзду. В загалом не сусід, а янгол.

- *«Добрий день, Тетяно, Олександрє, як ваші дітки?».*
- *«Привіт, Сергійку! Ой ще ті бешкетники».*
- *«Так так, чув...».*

Виховувати дітей – завдання не з легких, особливо коли їх багато, а місця – замало. Але сім'я Олександра та Тетяни Мікрорайонових, ніби як справляється.

Їх малюки люблять стрибати, кричати, вони постійно щось кидають. Начебто пісенька з мультфільму «Мавпочки, уперед!» саме про них. Іноді сусідам знизу здається, що вдома вони носять чавунні капці, а замість м'ячиків грають гарматними ядрами. Своїм криком вони заглушають звук реактивного двигуна. Навіть Сергій Юрійович, в порівнянні з цією сім'єю – тихе мишеня.

Дитячі сльози, дитячий сміх і перші кроки сусідської дитини вам доведеться розділити разом з їхньою родиною. Ця сімейка точно не дасть про себе забути.

- *«Знову ці хулігани концерти свої влаштовують...».*
- *«Та ладно тобі, Таню, нехай діти розважаються!».*

Цих хлопців весь під'їзд знає, як групу «Центр». Це студенти з одного

престижного університету. Свою групу створили ще за часів школи. На всіх концертах або заходах, вони – королі. Але, у зв'язку з пандемією багато хто перейшов на віддалену роботу, а школярі та студенти почали вчитися дистанційно. Актіві зали закриті, клуби не працюю і що залишається початківцям музикантам? Правильно – удосконалювати свої музичні навички вдома.

Музичний смак у цих хлопців звичайно не найкращий. Пісні Михайла Круга упереміш з Моргенштерном – це не для людей зі слабкими нервами.

Радую композиціями та хвалиться силою децибел в колонках група «Центр», як правило, цілодобово. Музика – це їхнє життя А грати музику тихо, нікому, не заважаючи та у встановлений для цього законом час – це ж не цікаво, адже у мистецтва немає кордонів та тимчасових рамок!

І взагалі, якщо ви прокидаєтесь та засинаєте під живу музику, то знайте, що деякі люди ще й платять за це гроші. Тому сусідам цього будинку нічого

не залишається, як змиритися та насолоджуватися музичним супроводом групи «Центр».

Але тільки Сергій Петрович Баранівка ніяк не може змиритися з цим «мистецтвом». Стійкість, принциповість, винахідливість – якості, здобуті ним у підлітковому віці. Сергій Петрович – кримінальний авторитет цього міста. Кожен боїться навіть подивитися в його сторону.

Його бездоганному смаку позаздрив би кожен: чорна шкіряна куртка, блакитні джинси та дорогий годинник. У Сергія Петровича завжди напружене обличчя, трагічно підняті брови та шрам біля лівого ока. Вірний товариш Баранівки – шестисотий «Мерседес».

Важкий характер Сергія Баранівки дає можливість зрозуміти, що він домігся б перемир'я і на мирному шляху, але у нього є одна деталь, яка відрізняє його від інших сусідів – він регулярно працює вночі, а вдень

намагається виспатися. Зрозуміло, ці музиканти заважають цьому бідоласі відпочити, будь-яке шарудіння зводить його з розуму.

Він близький до того, щоб зненавидіти світ, населений сусідами, які мають звичку заважати кримінальному авторитету. На його думку, всі повинні ходити по власній квартирі не інакше як на пальчиках.

Спосіб боротьби з галасливими сусідами у нього тільки один: дуже злісний погляд і декілька «ласкавих» слів.

Ось така вийшла історія ... Так, вони всі різні, але по-своєму прекрасні та цікаві. Саме завдяки ним і створюється певна атмосфера міста. Як би не «сусіди», Суми були б просто сірим та сумним містечком...

«Одного разу в Zoom»

Пари, нудні лекції, домашні завдання, курсові роботи... Деякі студенти говорили, що втомилися від пар і мріють, хоча б про тиждень відпочинку. Але ніхто не очікував, що мрії можуть стати реальністю.

Звичайний навчальний день. Студенти сидять за партами, намагаючись уважно слухати лекцію. Нічого не віщувало біди, як робочу атмосферу порушує шокуєче повідомлення: «університет закривають на карантин».

Весна 2020 року перевернула світ з ніг на голову. Простір за межами житла звужився, а сам будинок став нашим ізолятором, місцем роботи та навчання. Дорослим і дітям довелося терміново освоювати нові форми взаємодії з зовнішнім середовищем і пристосовуватися до життя онлайн.

Поки коридори і аудиторії університету пустують, навчання йде повним ходом. Дистанційно. У період вимушеного продовження «весняних канікул» на допомогу приходить новий товариш – Zoom.

Понеділок. Дев'ята година. Вже знайомий нам додаток для конференцій. Відповідальний викладач чекає перед комп'ютером, коли всі з групи будуть готові до заняття. Починаємо перекличку.

Олексій Геніальний – студент відмінник. Основна ознака: знає все. Записує всі лекції, готується на кожну практичну. Має великий розумовий потенціал, в честь цього і названий Геніальним. Працьовитий студент, виконує всі завдання вчасно. Хлопець взагалі не уявляє, як можна жити без конспектів і літератури, а думка про те, що навіть онлайн-лекцію можна не писати, а тим більше прогуляти не спадає на думку цього студента. Він дуже дисциплінований і звик до постійного робочого режиму. Навіть на домашньому навчанні Олексій хоче виглядати на всі 100. Залишилося попросувати сорочку для онлайн-заняття. Ну ось, випрасуваний комірець та ідеальний вузол краватки, а біля ноутбука вже лежать ручка та зошит. До заняття готовий.

Хто з нас не мріяв прийти на пари в піжамі? Так, це дурна і навіть трохи безглузда ідея, але тим не менше кожен хоч раз думав про те, що це було б забавно. Тепер на парах можна сидіти в піжамі з чашечкою чаю та навіть бутербродом в руках, як робить Даша Лінивець. Вона лінива, але здатна студентка. Основна ознака: пропускає майже всі лекції та більшість практик, однак їй завжди вдається отримувати «добре» або «відмінно».

Зазвичай такий тип студентів прокидається за п'ять хвилин до пари, не поспішаючи включає ноутбук і передостанній підключається до конференції. Але заварити чай та зробити декілька смачних бутербродів, завжди встигне. Бо «пари парами, а обід – за розкладом!».

Даша все завжди залишає на потім і як тільки вона відкриває ноутбук, їй приходить купа завдань, які вона встигає зробити до того моменту як пролунає її прізвище.

Лекції це звичайно добре, але цікавий відеоролик в Youtube ніхто не відміняв. Ось можемо спостерігати за Юлієм Цезарем. Багатозадачність – друге ім'я цього студента. Правда, виявляється вона зовсім не в одночасному освоєнні відразу декількох предметів. Найчастіше Цезар спеціалізуються на роботі з двома девайсами: одним оком поглядає за лекцією, а іншим – в телефон. Як же не перевірити stories друзів в Instagram, почитати новини в Facebook, зіграти в цікаву гру разок-другий, відправити меседж друзям — стільки всього потрібно встигнути!

Єдиний хто може відволікти хоча б на хвилинку Цезаря – це Артур Рамштайн. Цей студент – зразок витримки та байдужості.

Саундтрек до пари цей студент візьме на себе. Завдяки йому на фоні раз у раз лунає симфонія, і вона далеко не з творчості Людвіга ван Бетховена, як ви могли подумати. Це симфонія сімейного життя: голос тата, який не розуміє за що платить гроші, клацання клавіш, шурхіт обгорткою від цукерки, перфоратор сусіда та мамине: «Ой, а що це в тебе? Пари?». Таке відчуття, що замість одного студента у вас ціла сім'я – як по акції в АТБ.

Про можливість вимкнути мікрофон Артур, навіть не замислюється. Що ще за кнопка така «вимкнути мікрофон», він про таку не чув і таку не бачив. З таким студентом будь-яка пара стане набагато веселіше та яскравіше.

У кожній групі є той, хто засне в будь-якому місці та в будь-який час. Навіть незалежно від того, наскільки незручні сидіння або наскільки захоплюючою буде лекція на сьогодні. Деякі з таких студентів мають честь заснути на задніх партах аудиторії, але деякі потрапляли в країну снів прямо перед викладачем, в першому ряду. Цього студента не розбудить навіть Рамштайн.

Це Соня. Ім'я цієї студентки говорить саме за себе. Для неї розплющити очі — вже подвиг. Яке там ще навчання? У такого студента існує лише одна мета — не заснути з включеним мікрофоном або ще гірше з включеною камерою. Причини сонливості можуть бути різними: або ж вона нудьгує від нерухомого сидіння перед екраном, або прокинулася за хвилину до заняття через геть збитого режиму.

Головне завдання Соні — вчитися «як вийде», не докладаючи особливих зусиль. Пари іноді прогулює, домашні завдання виконує приблизно пару разів на тиждень. З викладачами вважає за краще не сваритися, сесію здає майже вчасно. Граніт науки не гризе, а скоріше потрошки відкушує. Намагається вчитися добре, хоча від навчання не відчуває задоволення.

Постійно поспішають та вічно спізнюються. Знайомий тип студентів, чи не так?! Якщо такий студент прийшов за 20 хвилин до закінчення пари, то сміливо можна ставити йому пам'ятник. У такого студента є 1000 і 1 виправдання в стилі «ліфт дуже довго їхав» або «автобус потрапив у затор».

Маша Лайфхакер якраз одна з таких студентів. Зазвичай дівчина підключається в Zoom тоді, коли вже всі зневірилися її побачити. Вона зовсім не налаштована на онлайн конференцію, адже новий випуск «Холостяк» сам себе не подивиться. Але ця дівчина завжди знайде вихід із ситуації. Є простий, але дуже дієвий лайфхак: завжди можна звинуватити поганий зв'язок. «Дякую онлайн навчання! Можна сміливо продовжити перегляд улюбленого шоу».

Так, а це хто? Замість відео – чорний квадрат або, в кращому випадку, картинка з якоюсь тваринкою. Більшу частину пари він проводить в мовчазному режимі, без будь-яких коментарів і ознак життя. Залишається тільки здогадуватися, що відбувається по той бік екрану. Може, там і зовсім нікого немає?

Цього товариша бачили одиниці і до дистанційного режиму. Партизан, як люблять його називати викладачі, числиться лише в списках. Спочатку його ім'я називають під час переклички, але після першої сесії акуратно цікавляться, чи не відрахувався він. Партизан з'являється завжди несподівано. Наприклад, напише в груповий чат: «А коли у нас сесія?» Але це ще не означає, що він буде її здавати. Імовірність зустрітися з Партизаном десь в місті вище, ніж в університеті. Наприклад, ви можете їхати з ним в одній маршрутці. Але ви-то прямуєте на навчання, а він куди? Тільки йому це відомо.

Ну що ж, перекличка закінчена, відсутні відмічені, можна починати лекцію!

ВИСНОВКИ

Для написання бакалаврської роботи ми опрацювали теоретичну частину. Використавши додаткову літературу, проаналізувавши роботи дослідників. Ми з'ясували що таке публіцистика, ознайомилися з видами нарисів, та з особливостями створення кожного з них.

Детально ознайомившись з поняттями «нарис» та «фізіологічний нарис», з'ясували, що робота в цьому жанрі дає можливість порушити проблемні питання, описати цікаву особистість, відтворити її портрет і риси характеру, розповісти про несподівану подію чи захоплюючу подорож.

Аналіз двох друкованих видань, дав нам змогу зрозуміти, що газети майже не приділяють увагу художньо-публіцистичним жанрам. За період з 6 січня по 16 квітня на шпальтах газети «Ваш Шанс» ми побачили три нариси: портретний, нарис-інтерв'ю та проблемний. Газету «День» ми проаналізували з 2 березня по 30 квітня. За ці випуски ми побачили п'ять нарисів: 2 портретних, подорожній та 2 проблемних.

Проаналізувавши видання та порівнявши їх, ми виявили, що в обох газетах немає жодного фізіологічного нарису. Тому потреба написання матеріалів окресленого жанру визначилась їх відсутністю в ЗМІ.

Після проведеного моніторингу ми досягли поставленої мети – створили власний доробок, який складається з двох матеріалів. Перший матеріал «Сусіди» ми присвятили місту Суми. Красиві парки, яскраві барвисті вивіски магазинів та салонів не дають нудьгувати перехожим. Але що робить місто по особливому прекрасним? Правильно, його жителі. Кожне місто поділене на райони. Всі вони по своєму прекрасні та цікаві. Тому, ми вирішили вирушити у світ фантазій та уявити що в одній з багатоповерхівок живуть райони міста Суми в людській подобі.

У матеріалі «Одного разу в Zoom» ми розповідаємо про перехід на дистанційне навчання та як викладачі та студенти осилоють перехід на онлайн-навчання. Кожен вибирає свою платформу для проведення занять. Для

однієї групи студентів ідеальним варіантом став Zoom. В цьому фізіологічному нарисі, ми вирішили продемонструвати типи студентів, яких зустрічає кожен викладач в додатку для конференцій.

Наші матеріали, в комічній формі, висвітлюють, на нашу думку, досить актуальні проблеми сьогодення. Також до власних матеріалів ми підібрали ілюстрації та описали їх.